

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilcem!

Volilci Ptujskega okraja zbirajo se na dan volitve, to je v ponedeljek, dne 30. avg. ob 8. uri zjutraj v Narodnem domu v Ptuj. „Pozor“.

Na Balkanu.

To se jim mora priznati, tem na visocem Balkanu, da so odločni ter da skrbé za splošnje čudenje Evrope. Lani dne 18. septembra so na vzhodnji Rumeliji kar čez noč dali slovo Turčiji ter segli bolgarskemu knezu v roko. Sedaj pa se je bolgarski narod naveličal tega kneza ter mu dal isto tako naglo slovo.

V noči dne 20. na 21. avgusta so vojaki obdali palačo kneza Aleksandra v Sofiji, ga ujeli ter pritiskali mu pero v roke, da se je odrekel vladi. V prihodnji noči pa so ga peljali v Lompalanko, ter od ondot ga porinili čez mejo na Rumunsko, vendar pa zadnje ni gotovo in do ure, ko smo to pisali, še ni bilo znano, kje da biva knez.

Nova, začasna vlada je prijazna Rusom in zato se sklepa, da se to ni godilo brez njih vedenja. Na čelu te vlade stoji nadškof Klement in nje člani so: Cankov, Stojanov, Grujev. Naprosila je ruskega poslanca h krati, naj sporoči carju izraz nje udanosti ter je dala vojski priseči. Le-ta je to sicer storila, toda ne cela, kajti kar je stoji v Vzhodnji Rumeliji, izrekla se je za kneza. To je tudi lahko umeti. V lanski vojski je knez imel srečo pa je tudi pokazal lastnosti, ki so ji ga prikupile. Zato se bo ali bi se lahko vojski stožilo po njem.

Knez Aleksander Battenberg je nemške krvi. On je od dne 29. aprila 1879 knez bolgarski ter je že dne 16. maja zasedel prestol. Kmalu potem se je podal na potovanje in obiskal je po redu glavna mesta vseh velevlasti. Imel je do tega časa še le 22 let, nižjo službo častnika v pruski vojski, pa tudi obilo dolgov. Sedaj se je le-teh rešil in si še nekaj milijonov

spravil v stran, češ, da človek ne vé, kedaj da bi še mu jih bilo treba.

Sedaj mu bode tega denarja že treba, ako se ne vsede več na knežji prestol. Mi sodimo, da ga ne bode vleklo nazaj, a tudi Bolgari si ga ne bodo več pozeleli, kajti preugodnih spominov ni pustil za seboj.

Da-si je imel lani srečo na bojišču, spravil je s svojo trmo Bolgarijo skorej ob ves sad te vojske ter jo je še raji več manj Turku pustil v rokah, kakor pa da bi ubogal Rusa. To je tudi uzrok, da so ga vrgli s prestola.

O nasledkih, ki bi prišli iz tega, kar se je v Sofiji zgodilo, govoriti že sedaj, ko še ne vemo do cela, kaj je s knezom Aleksandrom, ni umestno a to rečemo lahko, da je Turčija sedaj za en korak dalje na poti iz Evrope.

Kmečka posestva pa njih zadolženje in razkosovanje.

Iz Šentilja v Slov. goricah.

Milo se stori človeku, kedar sliši o posilni razprodaji in razkosovanju posestev; in to se sliši dandanašnji pogosteje. Ako bode to tako naprej šlo, spremenil se bode lepi slovenski Štajar v puščavo in kmetje v sužnje. Krive so nekaj že slabe letine, ena ali druga nesreča, ali večina posestnikov se sama tira s svojim samopašnim in brezskrbnim gospodarjenjem v pogubo in siromaštvo.

Pred petdesetimi leti, kakor stari očetje pripovedujejo, baje ni bilo slišati toliko o prodaji kmetij po dražbi, ali da bi prišel kmet tako pogosto na kant, kakor dandanašnji. Graščina ali gosposka po graščinah je skrbela, da so jim podvrženi kmetje svoje „grunte“ dobro in pridno obdelovali. Tudi niso pustili, da bi se bil kateri kmet preveč zadolžil, in zategadel je le malokdaj prišlo katero posestvo v ptuje roke.

Graščakom se je oblast po malem odvzela in kmetje so postali sami svoji ali to le na

videz. Prišle so nove postave in novi neznosni davki, kmetje začeli so se zadolževati, in to sili zdaj kmeta, kateri je prej le nekaj tednov graščaku tlako ali raboto delal, da dela zdaj celo leto raboto za svoj dolg, in to pa za to, ker je vsakemu svobodno se zadolžiti, ali kolikor zamore na svoje posestvo dobiti denarja na posodo.

Ni pa še zadosti, da se kmetje smejo zadolževati, kolikor senjim in upnikom ljubi, ni še zadosti, da kmetje očitno ležejo v dolgove; liberalci so še leta 1868 sklenoli postavo, da se kmetje morajo zadolžiti; namreč postavo, da kmetje dobiti otroci po stariših enake deleže, ali inace rečeno, vsi morajo enako „erbat“. Mnogoteri oče pa odstopi svojemu sinu in hčeri prav za visoko ceno posestvo; in kateri posestvo prevzame je potem primoran se zadolžiti, ako hoče svoje sodediče izplačati. Ta postava tako rekoč velevala: Vsi kmetje se morajo zadolžiti in priti na boben. Tedaj je pravica dolg delati za kmeta najškodljivejša ali vnebo-pijoča krivica. Ta postava je pa tudi prvi nepotrebn ali prisilni strošek ali davek, kateri kmeta mori.

Drugi veliki strošek ali davek imajo kmetje pri poslih. V prejšnjih časih so imeli posli izgovorjeno obleko, kakoršnja se je doma narejala in nekaj goldinarjev povrhu in izhajali so. Zdaj bi pa take obleke ne hoteli, ko bi se tudi za njimi metala. Zdaj zahtevajo do 50 fl. in še več na leto, in še ne morejo izhajati. Vse gre na gosposke cunje, hlapci in dekle se že ne vedó več, kako bi se nosili, meščani si že ne vedó več izumevati nove „mode“ oblek, da bi je posli ne posnemali. Le poglej, dragi bralec, v nedeljo, saj ne boš več poznal hlapca od gospodarja, ne dekle od gospodinje. Hlapec te bode srečal s klobukom na uhu in z viržinko v ustih in dekla skoraj do hrbta z robami našivano kitljo in z deročimi čevlji. Kar se pa še ne izda za to prevzetijo, znosi se pa na veselice. Taki posli so za kmeta velik davek, ki je pa še toliko večji, ker se tudi za drag denar ne morejo dobiti dobri in zanesljivi posli.

Ako misli kmet posla kaj posvariti in podučiti, brž ga ta zavrne: saj mi ni treba ravno pri ti hiši služiti, pojdem v mesto ali fabriko, tam bom se nosil, kakor bodem se sam hotel, in nobenemu ne bom v strahu.

In za to pa tudi pridejo stroški za take postopache in onemogle. Bajtarski in vinearski sinovi in hčere, kadar odrastejo, zapustijo domačo hišo ter se podajo v mesta in na druge kraje, ne pa, da bi pri domačem gospodarju v službo stopili. To je kmetu v največjo škodo, ker mu manjka delavskih moči. Mlade, zdrave in močne ljudi imajo povsod radi, v mestih, fabrikah in na železnica.

Dokler so trdni in za delo, imajo še precej

dober zaslužek, ali z denarjem navadno delajo, kakor izgubljeni sin v sv. evangelju. Ako se fabrika zapre, treba je postopati, ker kmečkega dela se taki ljudje odvadajo. Na starost, če že ne popreje, pa pridejo zopet vsi kmetom na glavo. Za otroke, kateri si sami pomagati ne morejo, mora skrbeti kmet, kadar odrastejo, po svetu svojo moč in zdravje zapravljajo, na starost, kadar se v svojo domovino vrnejo, ko so že večji del telesno in tudi na duši pokvarjeni, mora pa jih zopet kmet rediti. Ali se ne godi s tem krivica kmetu? To je za nj drugi prisiljeni strošek ali davek, ki ga tira v pogubo.

Tretjo gmotno škodo trpi kmetijstvo po slabih letinah in pogubonosnih ujimah. Le-te nas poslednja leta obiskujejo jako pogostem. Gosposka tirja na tanko predpisani davek, naj ga že ubogi kmet zamore plačati ali ne, ako ga ne zmore, se mu zarubi živinče, edina podpora njegova. Ako pa se nima več kaj zarubiti, pripisava se leto za letom, in ako še pritisnejo nekatere slabe letine, ni tedaj čuda, ako kmet za kmetom pride na beraško palico. Posebno letos bode huda za denar. Vinogradni pridelek je po slani skoraj po celem Štajerskem uničen, živina nima nobene cene, in tudi redko kateri ima še katero živinče predati. Sadja razun jabelk ne bode. Toraj je pred nami oz biljno vprašanje, kje denarja vzeti za letos in pa za prihodje leto, da bomo poravnali davek in imeli za domače potrebščine? Ne bode druge pomoči, kakor se zopet globlje v dolgove podati. In to je tretji hudi udarec za kmeta, katerega se skoro ne more na nobeno stran izogniti.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako kleti vetrirati.

Od kleti zahtevamo ob raznih časih razno toplino. Poleti naj bi bile kleti prav hladne, po zimi pa prav tople. In če kdo svojo klet hvali, pravi poleti: „hladno klet imam“, in po zimi: „toplo klet imam“. Ker ljubimo po zimi v kletéh toploto, zadelujemo le preradi vse line in zapiramo skrbno vsa okna in dveri, katere v klet vodijo, da bi ja nobena sapica tje ne prišla; da, celo zimo se včas ne odmašijo line, da bi se kleti ne prevetrile.

V kletéh se shranjajo jestvine za ljudi in živali: krompir, repa, korenje, jabelka itd., kakor tudi pijača. Zakaj pa se deva vse to v klet? Da bi se prav dolgo ohranilo, ali da bi se sovražniki, ki strežejo po teh tvarinah odvracali. Ti sovražniki pa so: mraz, toplota, glivice, plesnoba, gnjiloba. Izmed teh 5 sovražnikov je prvi, t. j. mraz sam za sebe, drugi štirje pa so si v rodu ter se prikažejo navadno skupaj. Ali če preiščemo, kaj li več škoduje v

naših kletéh, mraz ali ostali sovražniki, najdemo kmalu, da je škoda po mrazu uzročena le mala proti oni, ki jo stori gorkota s svojimi tovarišicami. Redkokedaj se sliši: „Nocoj je mraz škodoval v moji kleti.“ Zgoditi se mora to le tedaj, ako je zima zares izvanredno huda in je klet slabo okovljena. Kolikrat pa se slišijo tožbe: „V moji kleti se vino nič prav ne drži“, „krompir gnjuje naglo, ali se cimi kmalu“, „sodje plesnijo, ali druga posoda“, itd. Vsemu temu veščidel ni kriva lega ali stavba kleti, ampak le prevelika toplota, ki se pušča v njej.

Prevelika toplota v kleti stori, da se pi-jača ne umiri, nego da se vrenje, ki se je v jeseni začelo nadaljuje, da se vino okisa. Prevelika toplota v kleti stori, da plesnivčeve glivice prav lahko rastejo. Uzrok plesnine so bele nitkaste rastlinice, glivice zvane, katere se povsod delajo na vlažnih jestvinah. Topleje ko je, tem več se jih prikaže, in nagleje rastejo; kajti k svoji rasti potrebujejo, kakor vse druge rastline, tudi toplote. Prepričaj se lahko tega, če vzameš v kleti bolen krompir v roke. Na površju krompirja vidiš male bele pičice. To so plesnivčeve glivice. Oktober in november leta 1873 sta bila precej toplejša, kakor l. 1874. Kaj je bil nasledek? Krompir je v jeseni leta 1873 bolj gnjil v kletéh, kakor l. 1874. Ako si prizadevamo, kleti prav tople ohraniti, plesnivcu najbolj vstrezamo, jestvinam pa najbolj škodujemo. In vendar se nekaterim ljudem tako zelo mudi, da v jeseni pri hladnejem vremenu vse luknjice pri kleti skrbno zamašijo, da gorki zrak ne more vun, in hladni, dobrodejni ne more noter. Zdaj nastane zaduhel, slab, vlažen zrak, ki gnjilobo in plesnobo pospešuje.

Ako so kleti po zimi pretople, se v njih lahko zaležejo tudi marsikateri mrčesi. Na Vinterberško n. pr. so se v pretečenih letih pri-tepli neki obadje, ki so se že na široko okoli razširili. Ta živad napada človeka po noči, ter mu kri izsesava. Po zimi se poskrije pa v kleti, ter se trumoma vleze v špranje. Gorkeje ko je v kleti, bolje dene to mrčesu in leže se ohrani.

Zato je dobro, ako se gledé vetrenja kleti ravna po teh-le pravilih: Line na kleti v jeseni imej odprte, in ne zapiraj jih poprej, dokler ne bo velikega mraza, tolikega, da bi živo srebro v gorkomeru zunaj za več stopinj pod ničlo padlo.

Ako je klet globoko v tleh, moraš še hujšega mraza čakati, da bi line zateknili. Ako brije od ene strani proti kleti oster veter, n. pr. kri-vec, zadela line od te strani, pusti jih pa od-prte od nasprotne strani.

Ako pridejo v teku zime tople dnevi, od-maši luknjice, da se zamore vlažni, zaduhli zrak s svežim, čistim in hladnim zameniti.

Če se poleti po pravici sme reči: „Hlad-neja ko je klet, boljše je“, velja ta prigovor tudi za zimo. Kajti jestvine trpijo v kleti po mrazu le takrat škodo, kedar je tako mrzlo, da tam toplota pod ničlo zleze.

„Landw. Mitth.“

Sejmovi. Dne 28. avgusta v Celju, pri sv. Trojici v Slov. gor., v Šentilju na Turjaku, v Kostivnici, pri sv. Lovrencu v slov. gor., na Planini in v Svičini. Dne 30. avgusta, na Hajdinju, na Ptuj, pri sv. Lovrencu v Stranica, pri sv. Filipu, v Poličanah, v Žalcu, v Zibiki, na Tinskem. Dne 1. sept. v Arnočah, v Lučanah, na Ptuj in v Mozirju. Dne 2. sept. v Radgoni in Trnovcu. Dne 3. septembra v Račah.

Dopisi.

Od sv. Petra pod sv. gorami. (Cesar-jev god. Zlata maša.) Akoravno nasprotni, nemško-liberalni časniki Slovence grdiijo in sum-ničijo, da niso zvesti Avstrijani in niso udani svojemu vladarju, vendar pokažejo vsekdar in pri vsakej priliki svojo udanost in ljubezen do svojega svetlega cesarja. To isto pokazala je posebno naša župnija ob cesarjevem godu. Že na predvečer naznanjal je možnarjev pok ve-seli, visoki praznik drugega dne; v „narodni čitalnici“ napili so naš velečasti g. zlatomašnik Sevnik svetlemu cesarju, povdarjajoč, kako da je mil in dober oče vseh državljanov svojih, na kar so navzoči gostje zaklicali trikratni živio. Na rojstni dan cesarjev nas je na vse zgodaj pokanje zbudilo iz spanja. Zatem ste bili dve sveti maši za cesarja. Prvo služili so č. g. župnik, drugo pa g. kaplan. Slednje ude-ležila se je obilica pobožnih faranov in šolarji, ki so potem zbrani v šoli zapeli veselo cesar-sko pesem.

V prvih dneh meseca septembra bodo pri svojih župljanih tako priljubljeni in spoštovani častiti gospod duhovni svetovalec in župnik Mart. Sevnik obhajali zlato svojo mašo. Vsa župnija se neizrečeno veseli tega veselega, tako redkega praznika; in to po pravici, kajti č. g. Sevnik že več nego 24 let pri nas za župnika poslujoči bili so pravi oče, pravi voditelj svojih vernih ovčic. Bili so iskren, neustrašljiv za-govornik sv. cerkve in svojega naroda. Žup-ljani! Glejmo in prizadevajmo si, da bomo do-stojno, častno slavili svojega dobrotljivega, mi-lega župnika! Pokažimo, da mi ljubimo, spo-štujemo istega moža, ki so bili tolikokrat in neopravičeno napadeni v nemško-liberalnih čas-nikih! O slavnosti poročam prihodnjič.

—d—.

Iz Svičine. (Šolska veselica. Novi svetnik.) V četrtek 19. t. m. se je v tu-kajšnjem šolskem poslopju vršila šolska veselica,

ter se je med streljanjem iz možnarjev in med „Hoch“-kričanjem šolske mladine na steno šolske sobane obesila podoba nekdanjega učitelja v pokoju; neporedni šaljienci so raztrosili sedaj govorico, da imajo v Svičinski šoli novega svetnika; slika je precej dragocena, velja bojda 70 fl. ter je v lepem, zlatem okviru; zraven pa visi silo revna s prahom zakrita podoba našega svitlega cesarja, še revnejša podoba križanega Jezusa, na pol strohneta in razpadla in podoba matere božje vsa omazana in črna; kak utis mora to neki na šolsko deco imeti? Farani so nekoliko jestvin za deco darovali, da se ji naj pri ti priložnosti postreže, toda deca je bojda malo kaj od tega videla, še manj pa okušala; nekateri možaki pa so do trde teme v šolskem poslopju se drli, kar gotovo v šolo ne sliši, ki je hiša podučjenja, ne pa kaka krčma. Deca sedaj med uro na sliko se ogleduje in posmehuje, kar motenje poduka pouzročuje. Za ovo podobo so dve Nemki pobirali in okoli beračili, češ, da se ima stari školnik slaviti, zaradi tega, ker je veliko let v edino zveličavni nemščini slovensko deco podučeval in nemške besede ji v glavo vtepal. Nepovabljeni gost.

S Kumena na Pohorju. (Naša veselica. Nemčurska surovost.) [Konec.] Ni še končal g. dr. Murko svojega nam tako ljubega govora, v katerem je hvalil našo lepo okolico in naše domorodno podjetje, kar pribuči nam sovražna drhal in začne svoj smradni strup zoper nas spuščati. Ako se Nemci ali prav za prav nemčurji v svojih društvih cele noči po gostilnicah po svoje radujejo in jim nikdo kaj ne opotika (saj si tako sami), zakaj bi potem mi Slovenci ne smeli po svoje se zabavljati, posebno, ako gre za naš prid in napredek? Jaz sem že skoraj 70 let star pa še nisem slišal ali doživel, da bi se poštena in mirna družba ne smela pošteno in mirno razveseljevati! Naša okolica in pa nje pošteni ljudje se vsakemu ptujcu, ki jo obišče, hitro prikupi, ali v trgu imamo 4—5 sršenov, ki vse vznemirjajo in nam naše pošteno razveseljevanje kalijo; eden je baje domačin (—?) drugi so pa privandrani Nemci iz — slovenske domovine. Bilo je, kakor že rečeno, obilo tujih gostov, kateri so bili namenjeni tisto noč med nami in z nami se zabavljati, ali kam so se hoteli zdaj v temni noči obrniti! Saj vsi naši purgarji nimajo toliko postelj, da bi zamogli vse te gospode prenočiti! Če je to tista vaša zveličavna nemška kultura ali omika, potem je zares nočem in ne želim poznati.

Blaž Peitler,

posestnik p. d. Grubelnik.

Iz Griž. (Marsikaj.) Iz našega lepega kraja vže precej časa ni bilo slišati v „Slov. Gosp.“ Evo nekaj vrstic! Volitve za občinski odbor so se, kakor se je bilo nadjati, vršile v narodnem duhu in nas je z veseljem napolnilo,

da so mnogozasluženi naš gospod župnik odbornikom izvoljeni. Zasluge tega gospoda vsaki občan dostojno oceni — krasna cerkev in nova kaplanija glasno svedočite, da skrbé naš gosp. župnik M. Arzenšek neutrudljivo, neustrašeno in veleprevidno za blaginjo našega kraja. Bog jim daj doživeti še mnoga leta v naši sredi! Z novo nameščenim gospodom nadučiteljem smo vsi občani prav zadovoljni; otroci radi in marljivo obiščejo šolo, lepo pozdravijo vsacega človeka in se sploh pošteno vedejo. Prepričani smo si v svesti, da iz naše sedanje mladine priraste zdrav, krepak in pošten zarod. Tukajšnji podučitelj gospod Fr. Pečovnik pride stalno za učitelja k sv. Roku na hrvaškeje meji ob Sotli. — Kakor se sliši, bode rudokope v Zabukovci neki Dunajski konzorcij kupil; Lehmanov premogokop je vže prodan, — kmalu bode naš kraj oživel, nam in drugim v prid in v korist. Imamo pri nas vže dalj časa znane fotografa gospoda Janeza Arzenška iz Trbovelj. Okolice, cerkev s prekrasnim razgledom v dalnjo Savinjsko dolino je umetno slikal — priporočamo krepko slovenskega narodnega slikarja vsem, ki želé slike. Gospod J. Arzenšek namerava še to jesen krasno slovensko dolino prehoditi in v večjih krajih slikati. Pribodnjič poročam o gospodarstvenih rečeh. Za zdaj pa z Bogom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar biva za nekaj dni v Gostinjskih toplicah. Tamošnje obč. zastopništvo se mu je poklonilo ter izreklo zahvalo mesta za to, da mu je odkupil toplice. — Drž. zbor, ki se snide bojda za gotovo dne 21. septembra, trpi to krat kratko, da dobite delegaciji časa za svoje zborovanje. Za njima skliče se gališki dež. zbor in morebiti še kater drug, ako ima silno delo. — Minister dr. pl. Gautsch je sedaj že izdal določbe o presnovljenju učiteljišč. Kakor se razvidi iz njih, zbor šolskih mož, ki so to imeli v rokah, jih ni v ničem znatno izpremenil. — „Šolska matica“ na Češkem se lepo razvija ter je že samo v tem letu 150.000 gold. izdala za česke šole. — Na Dunaju bode v ponedeljek dne 30ega avgusta žitni sejem, ob enem pa shod vseh mlinarjev po avstrijskem cesarstvu. — V Pragi je častnikom prepovedano zahajati v nemško kazino. No v tej kazini pa tudi veje duh, vsak drug, samo avstrijski ne. — V Gradcu bodo še tudi odslej Mladonemci na krmilu, da si ne manjka glasov, ki jim niso ugodni. — Na Bistrici v Gornjem Koroškem prestrojajo cesto, pri prekopavanju klanca pa so našli celo gramado človeških kosti. Pravijo, da jih je za kacij 30 trupel, in to francoskih vojakov, ki so tam l. 1809 hodili. — Baron Pino ni pustil

pri neki veselici strelcev v Velikovcu izobesiti „frankfurteric“ ali nemških bander, vsled tega pa so vsi veliki Nemci tamkaj in še drugod kar iz sebe. — Kranjska dež. vlada je poklicala dr. Gruberja iz Gradca, da uravna kranjske bolnišnice ter sploh ukrene, kar bi preprečilo koleri pot v deželo. Sedaj še ni čuti, da bi se jim že bila prikradla čez mejo, samo v Hribu v Travniku so že tri osebe za njo umrle. — V Postojini imeli so te dni hrvaške tamburaše, to je mlade Hrvate, ki se učé na vseučilišču v Zagrebu višjih vednosti, ob enem pa igrajo tudi na „tamburici“. V Postojini in kjer so doslej že igrali, se je njih igranje ljudem dopadlo. K nam, na Štajersko pa niso smeli, ker jim je c. kr. namestništvo v Gradcu odbilo prošnjo. Se ve da, po kaj pa niso cigani! — V Podgori pri Gorici je delavec v papirnici g. Ritterja odgriznil nadzorniku, židu Luzzatu, uho; kakor se sliši, storil je to, da se maščuje nad suróvim možem. — V Trstu je došermal zbolelo za kolero 318 oseb, iz teh jih je 72 ozdravelo, 200 umrlo, ostali še trpé. V okolici zbolí jih še v treh vaseh vsak den po dvoje ali troje. — V Reki pa je kolera prenehala, samo v okolici še jih sem tertje še nekaj vzboli. — Po Beneškem pa je samo zadnji četrtek 338 ljudi vzbolelo, naj bolj razsaja kolera sedaj po Vicenzi in Padovi. — Madjari še ne dajo mirú, še vedno upijejo, da jim gre lastna vojska. Tri občine pa so celó Ludvika Kossutha vzprejele za častnega uda. Človek se le čudi, doklej da še bo madjarska oholost prikিপela.

Vnanje države. Da se obrača ves svet sedaj doli na Bolgarijo, lahko vemo, toda nova vlada je zaprla vse brzojavne naprave ter se jih ne more nihče poslužiti. Zato pa se tudi le izve iz Bolgarije samo to, kar ona poroča, to pa ni — zanesljivo, prav zato pa tudi ne damo veliko na vesti, ki prihajajo novinarjem od drugih rok, vendar pa upamo, da bomo v prihodnjem listu že lahko poročali resnico in zato opustimo za sedaj poročila, v katerih tiči le malo resnice. — Srbski kralj, Milan, je odložil do petka, dne 27. avgusta, svoj odhod ter se poda še le v petek v Gleichenbersko kopališče. Vlada pa postopa prav ostro zoper nasprotne stranke ter zapira kar poprek ljudi, ki se ji zdé nevarni. Lepo to ni a za-njo je že, menimo, potrebno. — Rusija dela sedaj na vse pretege, da se uredé stvari v Bolgariji njej na ljubo, zato pa je Anglija tem bolj huda na Ruse, ker jo ima, morebiti po pravici, na sumu, da ima le-ta svoje roke vmes. Ruski general Ignatijev biva sem od ponedeljka na Dunaju, mogoče, da je to v dotiki z bolgarskim vprašanjem. — Papež Leon XIII. niso boleni. Čudno, da bi jih nekateri ljudje tako radi imeli bolenih, da vedno raznašajo po svetu, češ, da so boleni. — Kolera še zmerom razsaja po Italiji in vsled

tega ne bo letos nobenih večjih vojaških vaj. — V Belgiji snide se koncem meseca septembra zbor vseh škofov belgijskih a tudi nekaj vunanjih udeleži se shoda. — Prestolni govor angleške kraljice ne omenja vunanjih zadev ter povdarja, da zadnje volitve niso potrdile Gladstonove misli gledé Ircev. — Vse države ameriške snujó skupno carino, da se ubranijo tujih pridelkov. V ta namen vrši se shod zastopnikov iz vseh držav, naj napravijo načrt za-njo. — Predsednika urugvajске ljudovlade so te dni napadli in so vsled tega že kacih 50 ljudi pozaprlí, ali pa je med njimi tudi že napadnik, še ni znano.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

9. avgusta.

Inomost stoji v veliki planinski ponívi. Okoli mesta planine kar rastejo iz zemlje, kakor sive zobaste stene obdajajo mesto — le na podnožji nekoliko obrasene in zelene. Reka Inn ga razdeluje v dve skorej enako veliki polovici. Črez Inn je le eden most in ena brv, kar je za veliko mesto (26.000 prebivalcev) gotovo premalo.

Zjutraj ob 4. uri zapoje iz stolpa mestne fare cerkve zvon: zdrava Marija! Ta zvon res tako veličastno in lepo poje, kakor bi sami angeljci peli. Meševal sem v cerkvi prijaznih očetov frančiškanov, ki so varuhi dvorne cerkve. Sredi dvorne cerkve je velikanski spominek cesarja Maksimiliana I, slednjega železnega viteza. Okoli spominka stoji 28 železnih vitezov, kraljev, cesarjev, cesaric, kakor bi žalovali po minolih časih. Človek se jih kar straši, kedar stopi v cerkvo. V stranski kapelici na levi strani je spominek iz marmorja junaka Andraža Hoferja, ki je ponos vrlih Tirolcev.

V cerkvi Očetov kapucinov sem videl altar in podobo Matere božje od presv. Srca Jezusovega, katero so pred par leti tako slovesno kronali, kakor smo tistokrat v časnikih brali. Na stenah visé veliko tablic, ki obiskovalcu oznanjújó, da je ljuba Marija „pomagala“. Tudi mestno farno cerkev sem obiskal, kjer imajo na velikem altarju tudi čudodelno podobo Matere božje. Sploh pa so lurški romarji opazovali, da se Marija v Inomostu jako časti; celi den ti gorijo pred njeno podobo luči. Še nekatere cerkve sem obiskal, zvečina so samostanske. Ako so samostani stebri kat. vere, potem je Tirolska močna v veri. To tudi je. Vse-povsodi je bilo obilo molilcev, ne samo ženskih molenk, ampak tudi — možkih.

Ker mi je znano, da se v Inomostu malana okna delajo za našo Mariborsko stolno cerkev, tedaj se podamo v tisto tovarno in res smo v

načrtu že videli tisto okno izdelano, ki so ga mil. knez in škof naročili. Malana okna bodo pravi kinč naše stolne cerkve.

Zadi za palačo, ki jo imajo cesar v Inomostu, je mostovž, ki je križ z „zlatostreho“. Ko je namreč vojvoda Friderik IV. bil gospod na Tirolskem, so mu izmislili ime „Friderik s prazno mošnjo“. On se pa je potem maščeval nad svojimi sovražniki in je napravil to zlato strehico, češ, da ima zlata ne samo v hramu, ampak tudi na strehi ter jim je s tem hudobne jezike zavezal.

Zdaj pa brzo spat — jutri je dalnja pot!
10. avgusta.

Rano že grem meševat v cerkvo očetov redemtoristov. Tem prijaznim redovnikom se pa bere z lica, da mir božji stanuje v njihovih srcih. Ko sem se priporočil sveti božji previdnosti, hajdi s culico na železnico. Na kolodvoru je čakalo veliko število radovednih na vlak, ki je iz Dunaja imel pripeljati lurske romarje. Na postaji zazvoni in že stoji železni konj pred nami in težko sopiha, ker je brzo vozil. Prijazno pozdravimo romarje, posebno slovenske, ki so se nad Dunaj vozili. Na prvem vlaku nisem dobil prostora, ampak še le na drugem ki je kake pol ure pozneje pridrdral. Zdaj sta oba konja, eden za drugim naglo z nami letela proti Švicarski.

Še se dobro ne vsedem na svoj prostor v kupeji, in že sem bil do dobrega domač med njimi, dasiravno še nekoliko vrstnikov nisem bil videl svoje žive dni. Veselega lica so mi pripovedovali, kako lepo se je romarska pot na Dunaju začela in kako prijazno jih je ljudstvo po Spodnjem- in Gornjem Avstrijskem, kjer so se še bolj po dnevu vozili, sprejemalo in pozdravljalo. Po slovesni veliki meši, katero so mil. škof Angerer v veliki stolnici sv. Štefana, ki črez 7 tisoč ljudi obsega in je bila ljudina tlačena, so se škof pred altarjem obrnili do romarjev ter jih nagovorili. Najpred so pozdravili romarje iz vseh krajev Avstrije došle ter so jedrnatem govoru razložili, da bode ta božja pot v Lourdes v poveličanje božjega imena v povišanje Marijine časti in v dušni hasek romarjem in vsem, ki so se jim v molitvi priporočili, pa so tudi omenili, da bode pot težavna in da bode mnogo zatajevanja in potrpljenja treba, da pa srčnim in pobožnim romarjem tudi sladke tolažbe ne bode zmanjkalo.

Slednjič so še svitlega cesarja in celo Avstrijo romarjem priporočili ter jim voščili srečno pot ter zdravim in veselim se vrniti.

(Dalje prih.)

Smešnica 34. Na poti od poroke. Ženin: „Čemu, ljuba moja, čemu si tako žalostna?“ — Nevesta, ihteč: „Kaj bi ne bila. saj ti bom od slej kuhala. pa ne znam nič kuhati.“ „O“, tolaži jo ženin, „za to ni treba, da si tako ža-

lostna, saj tudi jaz ne znam, kaj ti naj dam kuhati.“

Razne stvari.

(Na znanje!) Volilni možje Šmarijskega in Rogaškega okraja naj se zberejo 30. avg. kakor po navadi v gostilni g. Janeza Ogrizka v Rogacu.

(Potrjenje.) Svitli cesar so potrdili v Gornjeradgonskem okrajnem zastopu g. dr. J. Goričkega, odvetnika v Radgoni, za načelnika, g. Vinc. Steinbrennerja, grašč. oskrbnika v Negovi, pa za namestnika in v Ljutomerskem g. Ivana Kukovca, posestnika v Ljutomeru, za načelnika pa g. Antona Šlambergerja, c. kr. notarja v Ljutomeru, za namestnika.

(Slov. šolsko društvo.) Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Jurju pri Celju je imela v nedeljo, dne 22. avgusta, svoj prvi občni zbor ter si je izvolila v odbor: g. dr. Ipavca za načelnika, č. g. A. Podhostnika za blagajnika, g. Fr. Praunseisa, za njegovega namestnika, g. R. Kavčiča, za tajnika in za njegovega namestnika g. J. Pelana. Vseh udov šteje že 52.

(Zveza slov. posojilnic) V petek dne 27. avgusta, je občni zbor zveze slov. posojilnic v Celju. Ako po vztrajnem in previdnem delovanju nje načelnštva sodimo, reši zbor vse točke vzporeda, med njimi nekaj posebno važnih, na blagor naših posojilnic in s tem na srečo slov. kmetijstva.

(Zahvala.) Podpisani odbor izreka očitno najsrčnejo zahvalo v prvej vrsti prečast. in veleslavnim gg. oo. minoritom v Ptujju, ki so radovoljno prepustili veliki vrt za II. veliki pevski zbor „Slov. pevsk. društva“ dne 15. avg. t. l., dalje vsem prečastitim gospicam pevkijnam in gg. pevcem — dalje Ljubljanskemu Sokolu, kakor vsem drugim korporativno ali po deputacijah zastopanim društvom; — krasnim rokam, ki so nam mile goste s šopki in venci obdarile, — vsem, ki so nas po brzojavkah ali pismeno ta dan pozdravljali, kakor vsem č. g. poverjenikom in udom, ki so nas tako nepričakovano iznenadili in vsem drugim, ki so pripomogli, da se je II. slavnost tako častno za vse udeležence vršila.

V Ptujju, dne 18. avgusta 1886.

Za slavnostni odbor „Slov. pevsk. društva“:

Dr. Frán Jurtela,

slavnostnega odbora predsednik.

M. Lešnik,

društvenega odbora predsednik.

(Volilni shod Ptujski) bil je številno obiskovan od društvnikov „Pozora“ in volilnih mož iz vsake župnije velikega okraja. Zatem, ko so slišali program kandidata dr. Gregoreca, vzprejeli so na predlog predsednika, g. dr. Ploja,

z velikim veseljem njegovo kandidaturo. Ves ptujski okraj je volil, kakor uže nasprotniki pišejo, narodno in domoljubi se nadejajo jednoglasne izvolitve kanonika dr. Gregoreca, da bode novi poslanec imel več zaslombe in poguma.

(V Šmarji) skliče poslanec g. Miha Vošnjak svoje volilce v gostilni g. Jagodiča 29. t. m. ob 3. uri popoldne in poroča o svojem delovanju v deželni zbor; pri tej priložnosti se bode tudi kandidat za državni zbor, kanonik dr. Gregorec, predstavljal slavnim volilcem šmarijskega okraja.

(Zahvala) Blagorodni g. Anton Raič, profesor v Ljubljani, podaril nam je plemenitosrčno 126 knjig različne vsebine za šolsko bukvarno, za kar se mu podpisano šolsko vodstvo najtopleje zahvaljuje.

Sv. Barbara 20. avgusta 1886.

Franjo Silvester, šol vodja.

(Nemčurska prevara) Na Slatini so imeli praznovanje. Reklo se je, da gre za novo dekliško šolo ter tako za dobro stvar. Gostje so tudi za-njo dali, kar je kater premogel. Toda kaj je bilo! „Tagespošta“ naznanja sedaj, da vzame z zadostjenjem celo svoto denarjev — šulverein. No pri taki nesramnosti poknil bi pa človeku celo lahko želodec, ako ni nemčursk.

(Nesreča.) Posestnik na Dobravi pri Ormožu, Jože Potočnik, je imel nesrečo pasti pod voz, ko je hotel zavreti. Dve rebri mu je kolo vzlomilo in težko, da bo ostal pri življenju.

(Požar.) Ves Kočane v Ziljski dolini je predzadnjo soboto do tal pogorela. Cerkev, župnijsko in šolsko poslopje so k sreči še oteli.

(Roparstvo) Izmed unih roparjev, ki so se klatili po goščah v Tezni pri Mariboru, ujel je žendar iz Slivnice, g. J. Trafenik, eno moško in dve ženski osebi. Dve moški osebi pa ste mu ubežali.

(Trtna uš.) Nebodi-je-treba trtna uš se razširja sedaj že više po naših krajih. Zatrjuje se nam, da so jo našli že tudi po vinogradih Bučkih in Veraških.

(Neprevidnost) Žena necega usnjara pri sv. Lovrencu v Prožinu pustila je bila polletnega otroka na postelji ter šla po svojih opravkih na polje. Ko se je vrnila, našla je otroka med posteljo in steno, se vé, da se je bilo revše že zadušilo.

(Rogovileži.) V Belaku so pretečeni teden nekaj fužinskih delalcev prijeli ter jih pozaprl. Na sumu so, da so v izdajni zvezi z anarhisti v Londonu.

(Kn. šk. bogoslovje.) V prvo leto kn. šk. duh. semenišča so doslej vzprejeti gg.: Fr. Brglez iz Št. Jurja na j. ž., France Čadek iz Klatova, Anton Kolar iz Št. Jarneja pri Ločah, Matija Komsak iz Nov. Otnika, France Mandliček iz Skočiča, Ciril Novak iz Janovic,

Jože Plepelec iz Središča, Jože Sigl iz sv. Križa pri Slatini, Ivan Toman iz Planic, Robert Vaclavik iz Vodnjan, France Valenko iz sv. Marjete pri Ptuj. Anton Veternik iz Celja, Karol Wenig iz Kladova.

(Duhovske spremembe.) Č. g. France Jug, vikar na Ptuj, predložen je za župnika pri sv. Barbari v Haložah. Č. g. Jože Valenčak gre v Stari trg pri Slov. Gradcu za kaplana, č. g. Pavel Rat pa za provizorja v Šmiklavž pri Slov. Gradcu.

Loterijne številke:

V Gradcu 21. avgusta 1886: 25, 58, 74, 11, 76
Na Dunaju „ „ „ 52, 80, 40, 3, 10

Prihoduje srečkanje 21. avgusta 1886.

OKLIC!

Ces. kr. okrajna sodnija v Gornjemgradu daje na znanje:

Vsled prošnje Marije Pfeifer, posestnice v Ljubiji, se dovoli prostovoljna dražba njenih posestev — in sicer: vloge 15 katastralne občine Ljubija — cenjene na 4525 fl., vloge 16 iste občine cenjene na 500 fl., in vloge 17 iste občine cenjene na 200 fl.

Za prodajo se določi dan na

25. sept. 1886 dopoldne od 11. do 12. ure pri tej sodnji.

Imenovana posestva se bodo za gori navedeno ceno izklicavala in tistemu, ki največ obljubi — tudi pod imenovano ceno oddala.

Lastnica Marija Pfeifer si pridrži pravico, celi kup v teku osmih dni razveljaviti, ako v istem času to sodnji naznani.

Prodaja postane še le tedaj pravomočna, ako jo lastnica potrdi, ali ako v teku osmih dni pri sodnji ne ugovarja.

Vsak licitant ima pred ponudbo 10 % gori navedene cene kot varščino pri sodnji vložiti. Kupcu se bode ta varščina v kupnino vračunila. Ostali znesek pa ima kupec v teku enega meseca tako gotovo pri tukajšnji sodnji poplačati, ker bi inace položena varščina zapadla.

Pri posestvu vloga 15 zamore intabulirani znesek 1770 fl. proti temu, da se 6 % obresti plačujejo — še dalje ostati.

Opozarja se, da leži celo posestvo blizu Mozirskega trga, tik okrajne ceste. — Poslopje je v dobrem stanu in posebno za oštarijo, katera se tudi sedaj tamkaj nahaja — pripravno. Na posestvu stojite tudi dve žagi.

Vsakteri si zamore cenilni zapisnik in zemljiščne knjige pri tukajšnji sodnji ogledati.

C. kr. okrajno sodišče v Gornjemgradu,
dne 10. avgusta 1886.

C. kr. okrajni sodnik:

Dr. Voušek.

Največje varčenje časa.

Snaženje oken brez vode.

Thennova pasta za brzo snaženje v lesenih škatljah s podukom gledé rabe à 8 kr. v plehnatih " " à 10 " dobi se v zalogi krtač gospoda

Karla Ludwiga,

13

gosposke ulice hšt. 1.

Sledečih molitvenikov, ki so zaradi svoje jako lepe vsebine zelo priljubljeni in med ljudstvom razširjeni, izšli so ravnokar novi iztisi ter se prodajajo po navedenih cenah in sicer:

Družbene bukvice

za dekleta, ki so pri deklini ali križevski družbi v Konjicah in tudi za druge pobožne ženske

Spisal **Jožef Rozman,**

pokojni Konjiški nadžupnik.

Z dovoljenjem preč. Lavantinskega knezoškofijstva.

XI. natis.

(Lastnina Križevske družbe v Konjicah.)

Veljajo v usnji vezane 1 fl. 30 kr., v usnji z zlato obrezo 1 fl. 70 kr.

Krščanski junak

ali molitvene bukvice za slovenske vojaške in sploh za katoliške mladenče.

Spisal **L. Jeran.**

Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega knezoškofijstva.

II. natis.

Velja v pol-usnji 35 kr., v usnji 38 kr. v usnji z zlato obrezo 50 kr.

Kruh angeljski.

I. Molitvene bukvice. II. Pripravljalne bukvice na prvo sv. obhajilo.

Po slovenski pripravi

P. Hrisogon M.

Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega knezoškofijstva.

II. natis.

Velja v pol-usnji pozlačen 40 kr., v usnji 42 kr., v usnji z zlato obrezo 65 kr., in v usnji z zlato obrezo pozlačen 75 kr.

Vse te troje knjige dobé se tudi še bolj dragoceno vezane ter so na prodaj pri

M. Gerber-ju v Ljubljani

in pri vseh knjigotržcih. 2-3

Nova, 16 metrov dolga, 8 mtr. široka šajka, sposobna za krpčijo sadja na vodi in 6 oleandrov je po ceni na prodaj. Natančneje pri gosp. Pet. Fridavu v Noršencih pri Ljutomeru. 2-3

Lep vinograd

okoli 7 oralov, 2 hrama in 2 kleti je na prodaj v Metavi pri sv. Petru. Več pové upr. „Slov. Gosp.“ 2-3

Gospodarska in obrtniška okrajna razstava v Ptuj

od dne 19. do 26. septembra 1886 pod pokroviteljstvom visokorodnega gospoda Gundakerja grofa Wurmbanda, deželnega glavarja na Štajerskem.

Reči se razstavljajo:

Vse koristne živali, živalski izdelki, zemljišni izdelki, poljedelstva in gospodarstva, živež, izdelki gozdnarske obrti, čelo- in sadje-reje, orodja za hmelj in hmeljereje, izdelki vino- in sadjereje in vrtnarstva, vse vrte in žgane pijače, gospodarski stroji in orodja, obrtniški pomočni stroji, izdelki obrtniških šol, pohištvo in učni pripomočki ljudskih šol, otročjih vrtov, izdelki vseh obrtnikov itd.

Premije so državne, deželnega gospodarst. društva, okrajne in privatne. Obrok za oglašanje je do 30. avgusta.

Več se izve in načrti se dobijo v pisarni okrajnega zastopa v Ptuj.

3-3

Razstavni odbor.

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld. 18—25
Drožena	20—40
Slivovka	22—40
Rostopšin	20—24
Višnjevec	20—24
Brinjevec	22—26
Grenki	20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzame 1 hektoliter, se dobi zaželeno blago na vse železne postaje — prosto. 2—10